



## Camí de Guardiola a la Pobla de Lillet passant per Brocà

Guardiola de Berguedà

### Ubicació

**Comarca:** Berguedà  
**Lloc/Adreça:** De Guardiola a La Pobla passant per Cal Companyó i Vilella  
**Emplaçament**  
**Alçada:** Camí que passa per Brocà venint des de Bagà  
904

### Coordenades:

**Latitud:** 42.25033  
**Longitud:** 1.88805  
**UTM Est (X):** 408272  
**UTM Nord (Y):** 4678169

### Classificació

**Número de fitxa** 08099-217  
**Àmbit:** Patrimoni immoble  
**Tipologia** Obra civil  
**Estil / època:** Medieval Modern Popular  
**Segle** XI-XX  
**Estat de conservació** Regular  
**Notes de conservació:** Tallat i embegut per pistes forestals. Alguns trams encara es poden resseguir perquè estan aprofitats per altres senders  
**Protecció** Legal  
**Observacions protecció:** Decret legislatiu 2/2003.de la llei municipal i Llei estatal 3/1995  
**Accés** Fàcil  
**Ús actual:** Sense ús  
**Titularitat** Pública  
**Titular:** Ajuntament de Guardiola Plaça de l'Ajuntament, 3. 08694 (Guardiola de Berguedà)  
**Fitxes associades:**  
[Camí de Gavarrós](#)  
**Autoria de la fitxa** Pere Cascante i Torrella

## Descripció

Tram de camí que coincideix en part amb el traçat de la fitxa núm. 218 i que correspondria a l'antic camí ral de Guardiola a la Pobla passant per Brocà. Aquest camí inicialment seria el que sortiria de Bagà i es dirigiria a la Pobla de Lillet passant per Brocà per la zona del torrent del Mig fins als plans de Rotllant, Rotllant, Brocà, Vilalta on hi hauria un encreuament que pujaria a Subirana, costes de Sant Marc i Pla de l'Arca creuant cap a Gavarrós per la vall de la Coma. El camí principal continuaria per la casa de Segrulla, Companyó travessaria per Vilella i arribaria a l'Espelt. En aquest indret creuaria el Riutort per un pont d'un sol ull a l'alçada del molí de l'Espelt i continuaria fins a Sant Cecília de Riutort i la Pobla. Es conserven alguns trams ja que han estat aprofitats per a senders locals i també com a Pr i itineraris de curta distància. Amb tot, el traçat que descriu C.A. Torres encara es pot resseguir en bona part destacant els trams envoltats per murs o Carreres a la zona de Brocà, de Cal Companyó i Vilella.

## Observacions:

Camí tradicional d'accés a la Pobla des de Bagà. Antigament no es passava per Guardiola ja que per accedir a Brocà s'hi anava pels plans de Rotllant que tenia l'encreuament al torrent de Mullapà. A Guardiola hi passava el camí principal de Berga a Bagà per les planes de Reboll i Cal Frare. Existia un altre camí que de Guardiola anava a la Pobla i que seguia el traç de la b-402. Aquest segon camí és explicat per C.A. Torres en un altre itinerari que surt des de Guardiola

## Història

Els camins rals han estat des de sempre importants vies de comunicació. El principal eix viari era el camí de Berga a Bagà del que ja hem comentat que en conserven alguns trams amb paviment de còdols. Aquest camí ens apareix ja en la documentació més antiga del monestir de Sant Llorenç prop Bagà i és molt probable que ja existís des de l'època romana com a via d'accés a la zona de pastures i explotació de minerals. No serà fins al segle X i XI quant a través de les fundacions dels monestirs de Sant Llorenç, la xarxa viària es fa més patent i es comencen a construir nous camins que enllacen les poblacions, terres i alous que es van formalitzant. En la documentació de Sant Llorenç ja esmenta els passos de Pendís i de Coll de Jou. Referent el primer, Bolòs i pagès analitzen les afrontacions de les terres del molí de Gréixer. De la via principal s'anomenava "strata" i corresponia sens dubte al camí de Berga a Bagà i Coll de Jou que connectava amb la "strata Francisca" o via ceretana que transcorria per la vall del Segre i el coll de la Perxa. A mitjans del segle XII es bastiran hospitalets als colls importants com serien el de Pimorent, la Perxa i el de Hospitalet de Rocasança més amunt de Gréixer. Per salvar les aigües dels rius i es construïren ponts. El pont vell de Guardiola en seria un dels més remarcables, però també en tindríem a Vilella (Bagà), Gréixer, cal Tinent. Aquests ponts en documents posteriors al segle XI i XII apareixeran sovint esmentats. La via del Llobregat ens surt també citada en les afrontacions de les llenes amb el Llobregat. Altres vies secundàries serien la via de Brocà, la de Gavarrós la de La Pobla de Lillet. Aquestes vies servien per enllaçar nuclis habitats, alous. En el cas de Gavarrós s'esmenta el port de Gavarrós com un pas per accedir a la Cerdanya tot i que s'utilitzava més per a la transhumància. De gavarros també s'esmenta la carrera de Pardinella. El camí de Gavarrós ens surt esmentat per C.A. Torres en el seu llibre "Pirineu Català. Bergadà. Valls altes del Llobregat" i datat de 1903. Ens descriu en l'itinerari de Bagà a Castellar de N'Hug "2 h ' 5 minuts molí de Gavarrós, 1008 mts molt pintoresc en lloc amagat i molt deliciós. Les riuades el posen sovint en perill quan l'aigua agombojada en moles tormentoses s'abraça desbordada en l'engorjat que no la pot arribar a engolir.

El Riutort, corre normalment tot fresós entre grans còdols blancs amagat i sovint entre l'arbreda. 2h, 15 minuts. Massanés, casa de molt bell tirat pitoresch junt a la corrent del Riutort. Se deixa el riu pèr emprendre forta pujada entre el bosc. Tal com va sacendint s'ofereix més i més grandiosa la conca del riutort. Tancada en son cim per Comabella, el Coll del Pal i el Puigllançada. El poblet de Gavarrós se destaca enlairat al bell mig de la clotada en el grup de la muntanya avançada que separa la coma del Forn de la del Coll de Pal que ajuntant-se al dessota formen el Riutort 2 h i 30 ' Collet Roig de Muntderm. De 1325 d'alt en la serra divisòria de les aigües del Riutort i de la Pardinella, hermós panorama de muntanyes tant dret al costat de la vall de Gavarrós com per l'indret del Llobregat y termes distants. S'ovira entre plans conreuats i prats verdosos la grossa casa de Pardinella. El camí corre enlairat pel devallant de la serra. 2 h'35 Prat Terrorer molt ben herbat. 2 h' 40 clot de Muntderm. S'atravessa el torrent. 2 h 45 minuts font de l'home mort. El camí puja sobtadament. 2 hores 50 La Pardinella. Gran casa de pagès molt ben orientada amb amplies i assolellades galeries. Té capella adjunta b capellà beneficiat. Està situada en un altipla conreat ornat d'herba i arbres ombrejants. 2 hores 55 Coll Roig".

## **Bibliografia**

C.A. TORRES, (1905). Pirineu Català. "El Bergadà"p-101-102



